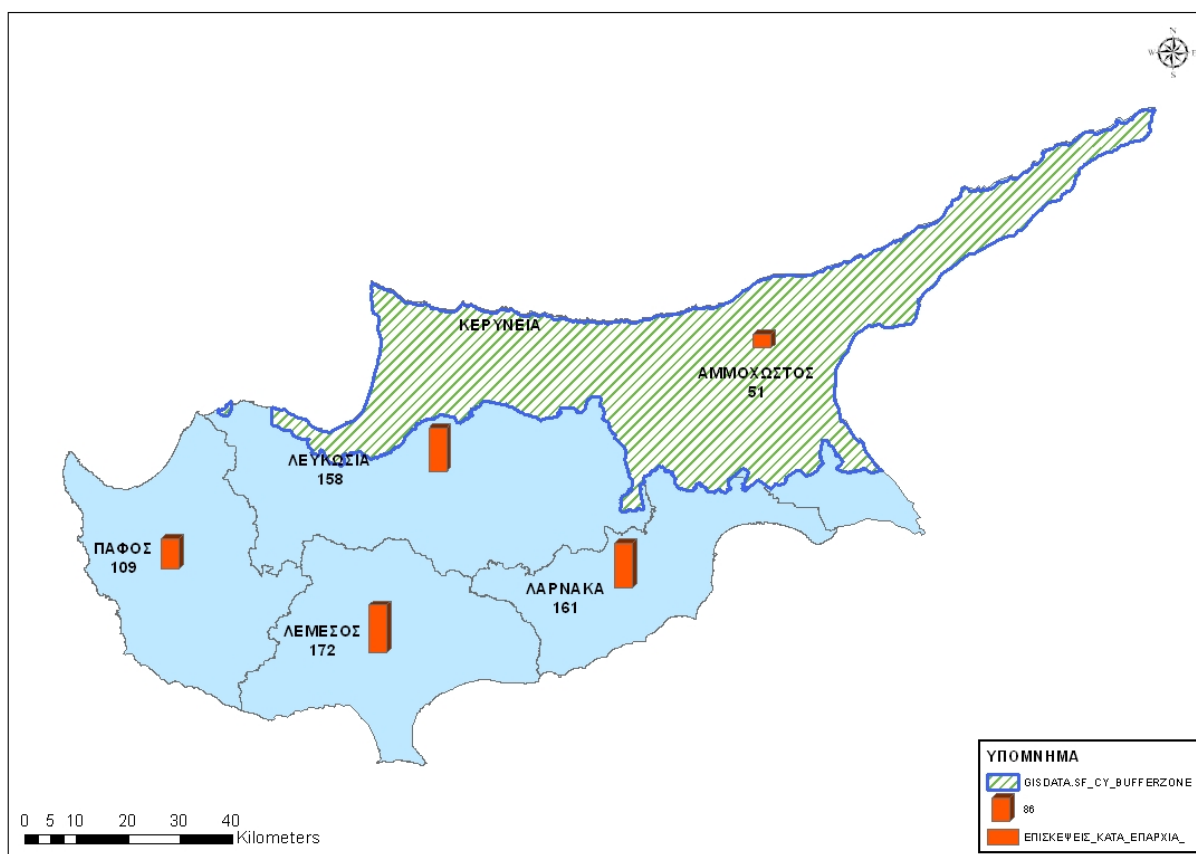

2^η ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ της ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ «Κοινωνία της Πληροφορίας στις Αγροτικές Περιοχές: Ενημέρωση Αγροτών μέσω νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών»

Κατά το 2011 ολοκληρώθηκαν οι επισκέψεις στις αγροτικές περιοχές της ελεύθερης Κύπρου, καλύπτοντας συνολικά 219 κοινότητες. Με τη διαδικασία των προσωπικών συνεντεύξεων λήφθηκαν 651 πλήρως συμπληρωμένα ερωτηματολόγια από άτομα που απασχολούνται στον ευρύτερο αγροτικό τομέα, κυρίως στη γεωργία και κτηνοτροφία. Το ερωτηματολόγιο απευθυνόταν στον κύριο κάτοχο-διαχειριστή της γεωργικής εκμετάλλευσης. Στην Εικόνα 1 παραθέτουμε τη γεωγραφική κάλυψη με αριθμό επισκέψεων κατά επαρχία.

Εικόνα 1. Γεωγραφική κατανομή των συμμετεχόντων

Για να διαμορφωθεί μια πιο σφαιρική άποψη ως προς την υφιστάμενη κατάσταση, όσον αφορά στους τρόπους και τα μέσα που μεταφέρεται η γνώση από το ΙΓΕ προς τους τελικούς αποδέχτες, συντάχθηκαν δύο ακόμη σχετικά ερωτηματολόγια. Το πρώτο απευθυνόταν στην ερευνητική κοινότητα του ΙΓΕ, και το δεύτερο στους γεωπόνους και επιθεωρητές του Τμήματος

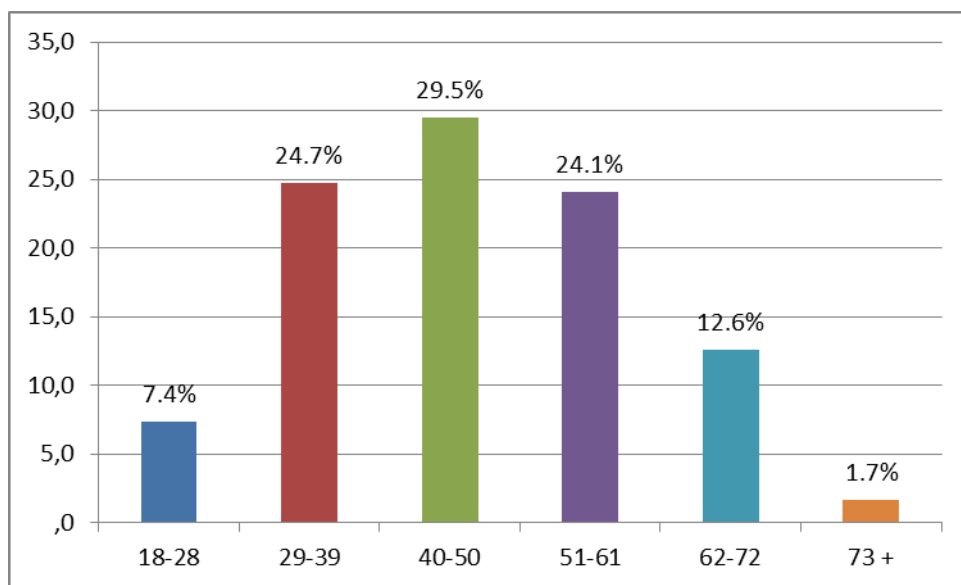
Γεωργίας, το οποίο έχει την ευθύνη των Γεωργικών Εφαρμογών. Από το ΙΓΕ ανταποκρίθηκαν 29 από τους 31 Λειτουργούς-Ερευνητές, ενώ από το Τμήμα Γεωργίας ανταποκρίθηκαν 214 από τους 347 Λειτουργούς και Επιθεωρητές Γεωργίας.

Με την ολοκλήρωση των προσωπικών συνεντεύξεων και τη συμπλήρωση των κωδικοποιημένων ερωτηματολογίων, ξεκίνησε η καταχώρηση των δεδομένων στον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Από το ερωτηματολόγιο των παραγωγών προέκυψαν **141 μεταβλητές**, από αυτό των **Λειτουργών του ΙΓΕ 20 μεταβλητές** και από το ερωτηματολόγιο των **Λειτουργών / Επιθεωρητών του Τμήματος Γεωργίας 40 μεταβλητές**. Η βάση δεδομένων δημιουργήθηκε στο λογισμικό πρόγραμμα Microsoft Excel 2007 και η στατιστική τους επεξεργασία πραγματοποιήθηκε με το στατιστικό πακέτο IBM SPSS version 20 (Δέσμης Εργασίας 2).

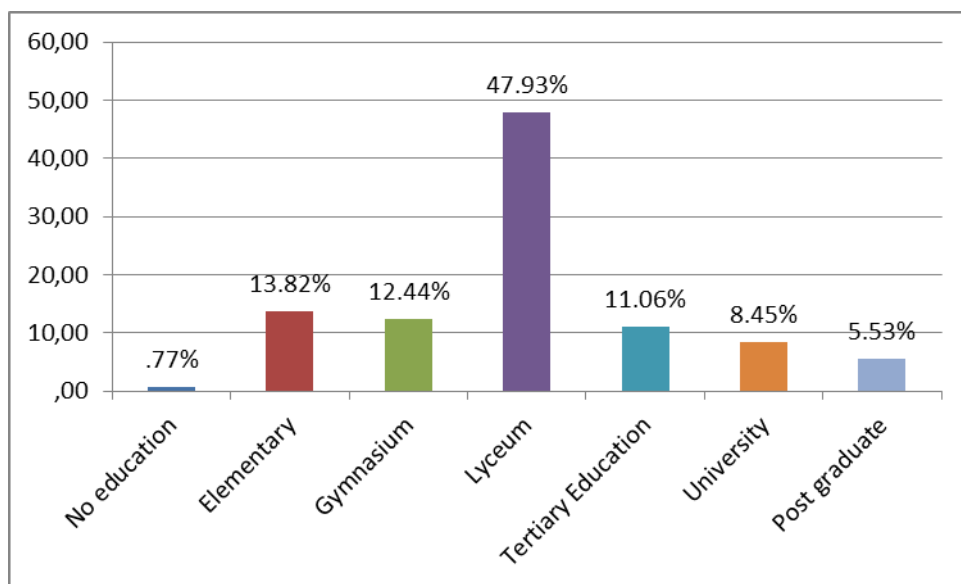
Αποτελέσματα από την ανάλυση των πιο πάνω δεδομένων

Το 2011 ξεκίνησε η επεξεργασία των ερωτηματολογίων των παραγωγών και ειδικότερα εξετάστηκε η χρήση του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή και του Διαδικτύου ως κύριες ΤΠΕ, από τους συμμετέχοντες στην έρευνα γεωργοκτηνοτρόφους.

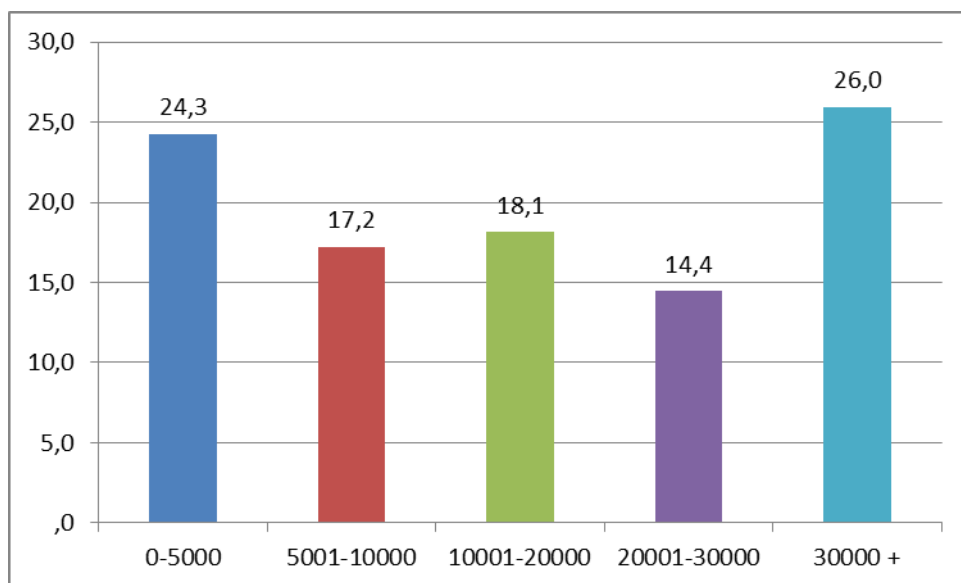
Από τους ερωτηθέντες-συνεντευξιαζόμενους το 87,1% είναι άντρες και το 12,9% γυναίκες. Το 61,6% είναι από 18 ως 50 ετών και το υπόλοιπο 39,5% άνω των 51 ετών (Διάγραμμα 1). Σχετικά με το επίπεδο μόρφωσης των παραγωγών σχεδόν το 50% είναι απόφοιτοι λυκείου, ενώ το 25% είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Διάγραμμα 2). Από τους παραγωγούς που συμμετείχαν στην έρευνα, οι περισσότεροι δραστηριοποιούνται στις επαρχίες Λάρνακας (24,3%), Λευκωσίας (23,5%) και Λεμεσού (26,9%), όπως φαίνεται στην Εικόνα 1. Επίσης σημαντικό στοιχείο είναι το γεγονός ότι το 67,7% των συμμετεχόντων είναι γεωργοί πλήρους απασχόλησης ενώ το υπόλοιπο 32,3% μερικής απασχόλησης. Αναφορικά με τη γεωργική κατεύθυνση, το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος (65,6%) είναι γεωργοί, μικρότερο ποσοστό (26,9%) είναι κτηνοτρόφοι και οι υπόλοιποι προέρχονται από συναφή με τη γεωργία δραστηριότητες (πχ αγροτουρισμός). Τέλος, όσον αφορά στο εισόδημα, το 24,3% ανήκει στα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα (μέχρι €5000), το 35,3% στα μεσαία εισοδηματικά στρώματα (€5001 με €20000) ενώ το υπόλοιπο 40,4% στα ψηλά εισοδηματικά στρώματα (>€20000) (Διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 1. Ηλικιακή κατανομή των συμμετεχόντων

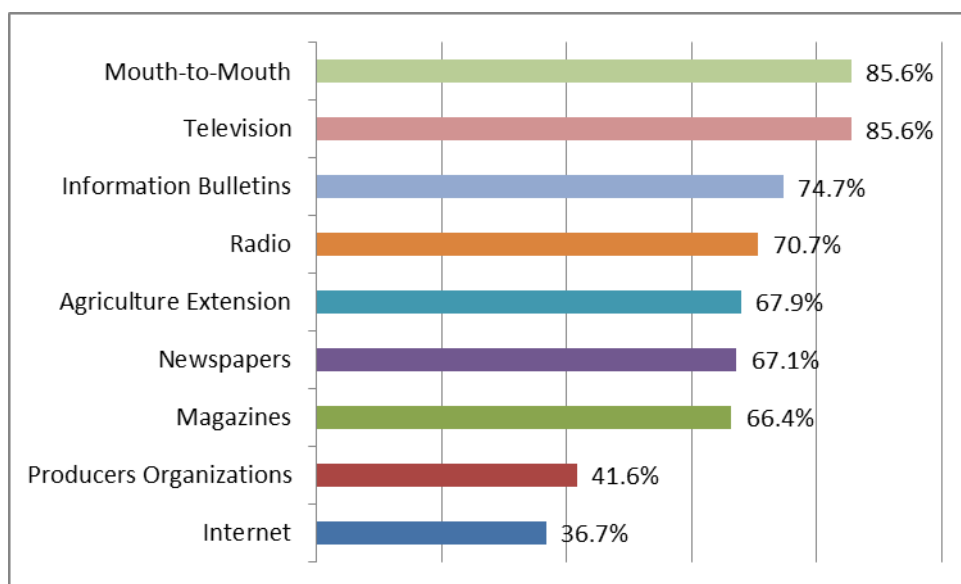

Διάγραμμα 2. Επίπεδο εκπαίδευσης των συμμετεχόντων

Διάγραμμα 3. Εισοδηματική κατανομή των συμμετεχόντων

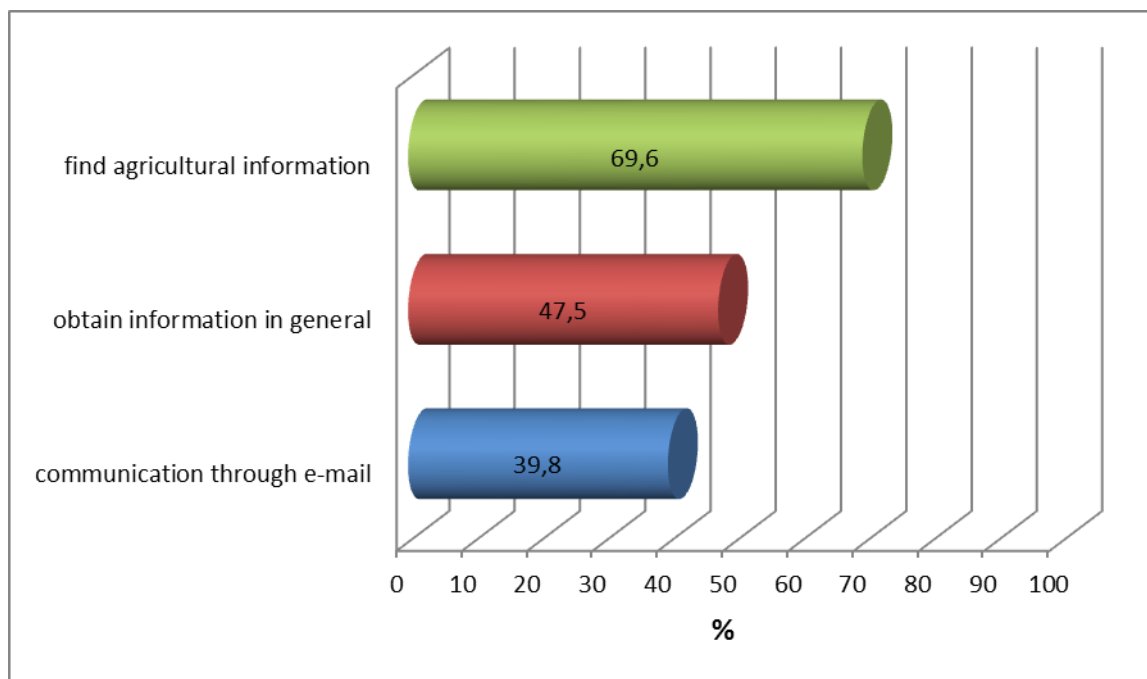
Από την έρευνα προέκυψε ότι από τις υφιστάμενες πηγές ενημέρωσης των αγροτών ξεχωρίζουν η μεταξύ τους αλληλοενημέρωση (85,6%), η τηλεόραση (85,6%), τα ενημερωτικά δελτία που εκδίδει το Τμήμα Γεωργίας (74,7%), και λοιπά όπως παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 4.

Διάγραμμα 4. Πηγές πληροφόρησης των αγροτών

Όσον αφορά στη χρήση του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή (Η/Υ) και του Διαδικτύου η έρευνα έδειξε ότι το 62,5% των ερωτηθέντων χρησιμοποιούν Η/Υ και το 56,2% χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για εργασίες σχετικές με την εκμετάλλευσή τους. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι

95% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι το Διαδίκτυο αποτελεί χρήσιμη πηγή για αγροτική πληροφόρηση. Οι περισσότεροι παραγωγοί χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για αναζήτηση πληροφοριών, κυρίως για γεωργικά μηχανήματα και χαμηλότερου κόστους εισροές (69,6%), για πρόσβαση σε γενικές πληροφορίες (47,5%), καθώς και ως μέσο επικοινωνίας κυρίως μέσω email (39,8%) (Διάγραμμα 5).

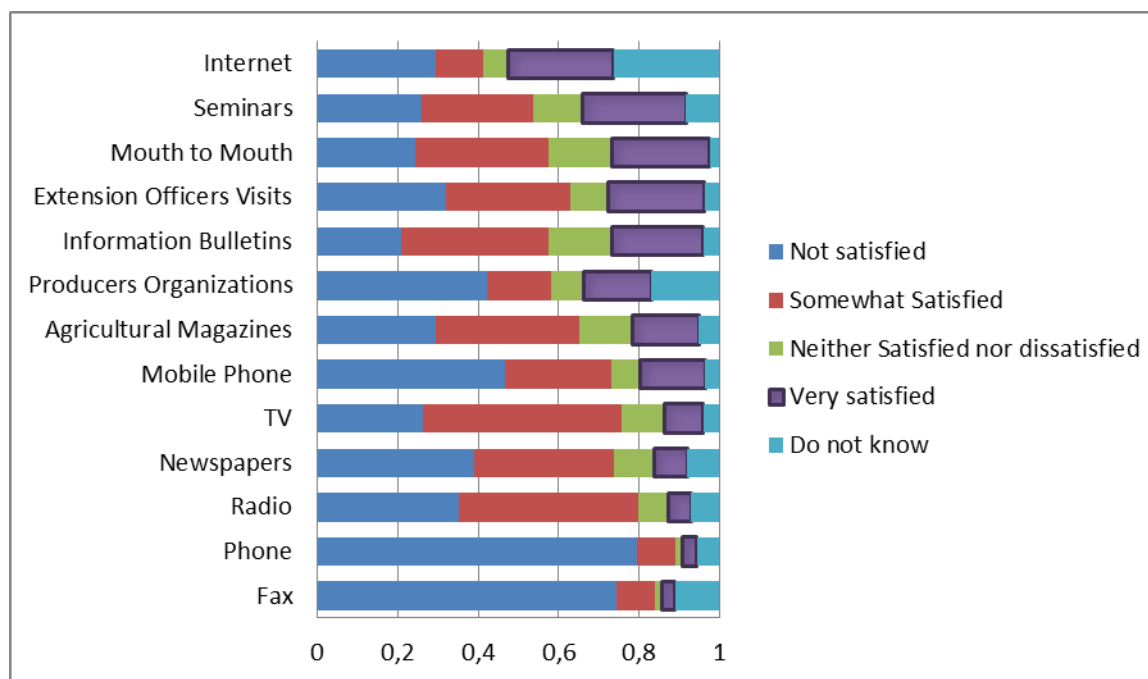

Διάγραμμα 5. Κύριες εφαρμογές του Διαδικτύου

Σχετικά με τις ιστοσελίδες κρατικών και ημικρατικών οργανισμών, η επεξεργασία των αποτελεσμάτων έδειξε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των παραγωγών (32,7%) επισκέφτηκαν έστω και μια φορά την ιστοσελίδα του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ), την ιστοσελίδα του Τμήματος Γεωργίας (30,7%), του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών (8,8%), των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών (7,5%), και τέλος του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου (ΕΑΔ) (4,1%). Παράλληλα, οι κυριότεροι λόγοι για τους οποίους επισκέπτονται τις πιο πάνω ιστοσελίδες είναι για γρήγορη ενημέρωση, για συμπλήρωση αιτήσεων και για μελέτη νόμων και κανονισμών.

Όσον αφορά στην ικανοποίηση των παραγωγών από τα υφιστάμενα μέσα ενημέρωσης φαίνεται ότι οι χρήστες του Διαδικτύου είναι οι περισσότερο ικανοποιημένοι από την πληροφόρηση που τους παρέχει. Συγκεκριμένα το 26,4% δηλώνει ότι είναι πολύ ικανοποιημένοι από τη χρήση του Διαδικτύου για επιχειρηματικούς σκοπούς. Αρκετά ικανοποιημένοι φαίνεται να είναι από τα σεμινάρια και τις διαλέξεις του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, από τη μεταξύ τους προσωπική επαφή, από τα ενημερωτικά φυλλάδια του

Τμήματος Γεωργίας και από τις Οργανώσεις Παραγωγών (Διάγραμμα 6). Επιπρόσθετα, οι παραγωγοί εισηγήθηκαν τρόπους και μέσα ενημέρωσης που κατά τη γνώμη τους θα έχουν ουσιαστικότερα αποτελέσματα στη διάδοση της γνώσης και των ερευνητικών αποτελεσμάτων, όπως η αποστολή πληροφόρησης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) και γραπτών μηνυμάτων (SMS), η βελτίωση και αναβάθμιση των ιστοσελίδων των διαφόρων τμημάτων του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, η οργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων για τη χρήση του Η/Υ και του Διαδικτύου κλπ.

Διάγραμμα 6. Βαθμός ικανοποίησης από τις υφιστάμενες πηγές πληροφόρησης

Από τα τέλη του 2011 ξεκίνησε η οικονομετρική ανάλυση των δεδομένων με τη χρήση μοντέλων logit, με στόχο τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών του γεωργού και της γεωργικής εκμετάλλευσης που επηρεάζουν τη χρήση του Η/Υ και του Διαδικτύου.

Συμπεράσματα από τα πιο πάνω αποτελέσματα

Σε γενικές γραμμές μπορεί να λεχθεί ότι οι Κύπριοι αγρότες είναι σχετικά καλά ενημερωμένοι, ωστόσο χρειάζονται περισσότερες δράσεις για αξιοποίηση των πολλαπλών δυνατοτήτων που προσφέρουν οι νέες ΤΠΕ. Παρόλο που οι γεωργοί πληροφορούνται αρκετά από την τηλεόραση («Υπαιθρος») και το ραδιόφωνο («Η ώρα της Υπαίθρου»), ωστόσο δεν είναι

αρκετά ικανοποιημένοι από την πληροφόρηση που τους παρέχουν και ως κύριοι λόγοι για αυτό αναφέρονται οι ώρες και μέρες μετάδοσης των συγκεκριμένων εκπομπών, ενώ από τις εφημερίδες περιμένουν περισσότερα αγροτικά θέματα. Το Διαδίκτυο ως πηγή πληροφόρησης βρίσκεται στην τελευταία θέση, αν και οι παραγωγοί πιστεύουν ότι είναι ένα πολύ χρήσιμο μέσο πληροφόρησης. Από την άλλη, οι χρήστες του Διαδικτύου είναι πολύ ικανοποιημένοι από την πληροφόρηση που τους παρέχει και το επισκέπτονται συχνά. Θα ήταν καλό, μια και οι γεωργοί-χρήστες του Διαδικτύου αυξάνονται, να αναβαθμίζονται, να εμπλουτίζονται και να ανανεώνονται οι πληροφορίες που αναρτώνται στις διάφορες κρατικές και μη ιστοσελίδες. Επιπλέον, οι ιστοσελίδες των Τμημάτων και Υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, δεν είναι διαδεδομένες στον γεωργικό κόσμο, οπότε υπάρχει ανάγκη προώθησής τους στους γεωργούς.

Διάχυση αποτελεσμάτων:

1) Διάχυση μέσω Διαδικτύου

- i. Έχει δημιουργηθεί ειδική ιστοσελίδα για ενημέρωση των ενδιαφερομένων σχετικά με τους στόχους, την υλοποίηση και τα αποτελέσματα του έργου (<http://ruraldev.ari.gov.cy>).
- ii. Έχει δημιουργηθεί ειδικός λογαριασμός στο Twitter (@ARI_RD) για ενημέρωση και πληροφόρηση σε θέματα Αγροτικής Ανάπτυξης και χρήσης Πληροφοριακών Συστημάτων στη γεωργία (http://twitter.com/ari_rd).
- iii. Δημοσιοποίηση εκλαϊκευμένων άρθρων με συμπεράσματα από την έρευνά μας στο ιστολόγιο του ΙΓΕ (<http://blog.ari.gov.cy>).
 - i. 24 Ιανουαρίου 2012 – Συγγραφέας ο κ. Ανδρέας Στυλιανού, ΛΓΕ, με θέμα «Οι Οργανώσεις Παραγωγών στην Κύπρο – Εμπειρική Έρευνα»
 - ii. 7 Φεβρουαρίου 2012 – Συγγραφείς ο κ. Γιώργος Αδαμίδης, ΑΛΓΕ και ο κ. Ανδρέας Στυλιανού, ΛΓΕ, με θέμα: «Ενημέρωση παραγωγών στις αγροτικές περιοχές»

2) Διάχυση με χρήση άλλων μέσων (έντυπα/οπτικοακουστικά)

- i. **Ραδιοφωνική εκπομπή «Η ώρα της Υπαίθρου»** Κυριακή 18/12/2011 – Ομιλητής ο κ. Ανδρέας Στυλιανού, ΛΓΕ, με θέμα «Αγροτική Ανάπτυξη: Ενημέρωση και πληροφόρηση αγροτών» - ο διαδικτυακός σύνδεσμος για την εκπομπή είναι

http://www.cybc.com.cy/index.php?option=com_content&view=article&id=213&Itemid=14.

- ii. **Περιοδικό ΑΓΡΟΤΗΣ**, Τεύχος 454 Ιανουάριος-Μάρτιος 2012 – Συγγραφείς ο κ. Γιώργος Αδαμίδης, ΑΛΓΕ και ο κ. Ανδρέας Στυλιανού, ΛΓΕ, με θέμα «Αγροτική Ανάπτυξη: Ενημέρωση και πληροφόρηση αγροτών μέσω νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών»
- iii. **Περιοδικό ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΝΕΑ**, Τεύχος 77 Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2012 – Συγγραφείς ο κ. Γιώργος Αδαμίδης, ΑΛΓΕ και ο κ. Ανδρέας Στυλιανού, ΛΓΕ, με θέμα «Πρόσβαση στη γεωργική γνώση μέσω του διαδικτύου (Internet): Η υφιστάμενη κατάσταση στις Αγροτικές Περιοχές της Κύπρου»